

• یادداشت •

علی نمکی

راهبردهای سرمایه گذاری پيشران در صندوق ها

صندوق های بازنشستگی از مهم ترین ارکان جوامع توسعه یافته و در حال توسعه هستند. این صندوق ها با مدل ها و مفروضات مختلف برای رسیدن به اهداف عالی به اداره ارکان خود می پردازند. حضور و فعالیت در صنعت- بازارهای مختلف ازجمله بازار پول و بازار سرمایه ازجمله راهکارهای ادامه حیات و ایجاد پایداری مالی این صندوق هاست. عموما این صندوق ها با رویکرد سرمایه گذاری در حوزه های سودآور و پر بازده و با لحاظ ریسک معقول در صنایع خاص هدف فعالیت می کنند. حوزه سرمایه گذاری های صندوق های بازنشستگی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز با توجه به این مسائل و نیز توجه به سه راهبرد کلان بهینه سازی پرتفوی تحت پوشش، ایجاد و تقویت زمینه های هم افزایی و نیز توانمندسازی مفاهیم و ابزارهای حاکمیت شرکتي به فعالیت خود ادامه می دهد. در شرایط فعلی، مفهوم بهینه سازی پرتفوی به شکل اساسی وابسته به دو عنصر محیطی ذیل است که در ادامه به توضیح آنها خواهیم پرداخت.

۱- نکته مهم در مورد پرتفوی صندوق ها در سال های گذشته، اضافه شدن دارایی ها در قالب رد دیون دولت ها بوده است. با توجه به این موضوع که بیش از ۷۰ درصد دارایی های حدود ۲۵۰ هزار میلیارد تومانی این صندوق ها بر مبنای مطالبات و آن هم به دلیل تعهدات قانونی دولت ها بنا شده است، و فارغ از تحلیل علل و مسائل ایجاد این بدهی ها، نحوه بازپرداخت و تامین منابع مورد نیاز صندوق ها از مسائل مهم پیش روی آنها در چند سال آتی است. شاید یکی از مهم ترین برنامه های آتی صندوق های بازنشستگی ازجمله سازمان تامین اجتماعی، به عنوان بزرگترین صندوق بازنشستگی کشور، در سال های آینده نحوه تعامل با نهادهای موثر در امر قانون گذاری در کشور جهت بازپرداخت بدهی های نهاد دولت به ایشان باشد چه از حیث اصل موضوع بازپرداخت و چه از حیث نحوه و قالب آن. جای بسی امیدواری است که با درایت مدیران مجموعه وزارتخانه و سازمان تامین اجتماعی و نیز تعامل با دولت و مجلس محترم، در برنامه ششم توسعه کشور مقرر شد در پایان سال های برنامه بدهی های نهاد دولت به سازمان تامین اجتماعی تسویه شود. در گام بعدی و در بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور و در کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی، دولت محترم اجازه یافت بدهی خود به سازمان تامین اجتماعی را تا سقف ۵۰ هزار میلیارد ریال بپردازد. البته با گفته نماد که از محل اوراق تسویه خزانه، به عنوان یکی از راهکارهای تهاثری دولت، نیز در بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور تا به حال بیش از حدود ۵۰ هزار میلیارد ریال مورد تهاثر قرار گرفته و با در شرف تسویه است که احتمال افزایش این میزان تا حدود ۸۰ هزار میلیارد ریال نیز وجود دارد. همچنین استفاده از سایر ظرفیت ها در بودجه سال ۹۶ وجود دارد. بنابراین اضافه شدن این دارایی ها به سبد صندوق ها باید با تعامل سازنده با دولت و مجلس محترم صورت پذیرد.

۲- موضوع مهم دیگر اثرپذیری این صندوق ها، همانند سایر فعالان اقتصادی کشور، از موضوعات محیط پیرامونی ازجمله فشارهای ناشی از تحریم های ناعادلانه علیه کشور است که بسیاری از صنایع را در سال های اخیر با مشکلات جدی مواجه ساخته است. هلدینگ ها و شرکت های زیر مجموعه صندوق های بازنشستگی نیز از این امر مستثنا نبوده اند که البته با درایت و هدایت مقام معظم رهبری، دولت تدبیر و امید توانست با اجرای برجام گام های موثری در جهت رفع مشکلات این حوزه بردارد و امید است اثرات آن هر روز بیش از پیش بر جامعه و نیز صندوق های بازنشستگی به عنوان بخش مهم و پیشران توسعه اجتماعی و اقتصادی کشور آشکار شود. صندوق های بازنشستگی با توجه به دارا بودن توان تخصصی در تجمع منابع در اختیار، از طریق هلدینگ های زیر مجموعه خود، در پروژه های متفاوت و بعضا بزرگ مقیاس فعال هستند. یکی از حوزه های مهم و متاثر از فضای پسارجام، پروژه های صندوق های بازنشستگی است که با استفاده از ظرفیت های موجود در حوزه های تامین مالی خارجی، انتقال تکنولوژی و نیز استفاده از تجربیات سایر کشورها می تواند نقش موثری در توسعه فعالیت های این صندوق ها و در راستای ایجاد پایداری مالی آنها داشته باشد. در رابطه با بحث زنجیره ارزش و هم افزایی شاید بتوان از فرصت پیش آمده در سطح تعاملات میان صندوق های تحت نظارت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی جهت مدیریت بهینه و تخصیص بهتر منابع در سطح هلدینگ های تحت پوشش آنها به شکل جمعی و انفرادی بهره برد. مدیریت بهینه منابع تحت اختیار چه در سطح تک تک صندوق ها به شکل انفرادی و چه در نگاه تعاملی میان خانواده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی آن هم با تمرکز بر اصول حاکمیت شرکتي و توجه به زنجیره هم افزایی، از مهم ترین مسائل پیش روی بخش اقتصادی این وزارتخانه خواهد بود.

مدیرکل دفتر امور ذخایر و سرمایه گذاری سازمان تامین اجتماعی

۷۰ درصد دارایی صندوق های بازنشستگی، مطالبات از دولت است

معاون امور اقتصادی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۷۰ درصد دارایی های صندوق های بازنشستگی وابسته به وزارت کار را مطالبات از دولت عنوان کرد. حجت الله میرزایی می گوید: «دارایی صندوق ها از محل سرمایه گذاری های آنهاست و دولت در سال های گذشته بخشی از بدهی اش را به صورت واگذاری شرکت ها و بنگاه های دولتی رد دین کرده است.» به گفته وی شرکت های بزرگ حمل و نقل، کشتیرانی و نفت کش، رجا، آسمان، هتل های هما و بنگاه های پتروشیمی جزو شرکت های واگذار شده به صندوق ها هستند. او ۷۰ درصد ارزش دارایی صندوق ها را بورسی می داند و تأکید می کند: «هم اکنون از ۱۰۰ بنگاه برتر شفاف در بورس ۳۳ درصد متعلق به صندوق های بازنشستگی است.»

در گفتگوی آتی نو با مدیر عامل هلدینگ «رفاه و گردشگری تامین» عنوان شد:

هگتا؛ توسعه گردشگری با ایده های نو

فرشاد عزیزی

• خبرنگار •

علی نمکی

کافی است بدانیم تعداد گردشگران خارجی که در شش ماهه اول امسال از ایران بازدید کرده اند نسبت به بازه مشابه زمانی سال گذشته ۸۰ درصد افزایش داشته است، تا به ظرفیت های گردشگری در توسعه اقتصادی کشور ایمان بیاوریم. جمعیت گردشگران خارجی که در سال ۱۳۹۴ از ایران بازدید کرده اند به بیش از ۵ میلیون نفر می رسد. در چنین فضایی، نقش مجموعه های پیشران در امر توسعه گردشگری اهمیت می یابد. شرکت «رفاه و گردشگری تامین» از هلدینگ های مهم زیر مجموعه سازمان تامین اجتماعی است که به عنوان بزرگترین هلدینگ گردشگری کشور، با داشتن سرمایه ای برابر با ۷۰ هزار میلیارد ریال اهمیتی دوچندان یافته است. داشتن دو مجموعه عظیم گروه هتل های هما و همچنین شرکت حمل و نقل ریلی رجا کافی است تا بدانیم چقدر این هلدینگ در توسعه گردشگری کشور می تواند موثر باشد. به مناسبت حضور این مجموعه در نمایشگاه «صندوق های بازنشستگی، پیشران توسعه ملی» با دکتر غلام حیدر ابراهیم پای سلامی، مدیر عامل و نایب رئیس هیئت مدیره هلدینگ گردشگری تامین اجتماعی (هگتا)، گفتگو کردیم تا درباره طرح های این مجموعه اطلاعات بیشتری کسب کنیم.

■ **هلدینگ «هگتا» با چه میزان سرمایه ریلی فعالیت می کند؟**

«هگتا» بزرگترین هلدینگ گردشگری کشور است که با سرمایه دفتری حدود ۱۵ هزار و سرمایه واقعی ۷۰ هزار میلیارد ریال در حال فعالیت است.

■ **چه تعداد شرکت زیر نظر این هلدینگ مدیریت می شوند؟**

هفت شرکت در زیر مجموعه هگتا قرار دارند که عبارت اند از «گروه هتل های هما»، «شرکت سرمایه گذاری ایرانگردی و جهانگردی»، «مجموع توریستی و رفاهی آبادگران ایران»، «شرکت رفاه گستر تامین اجتماعی»، «شرکت دهکده ساحلی بندر انزلی»، «شرکت حمل و نقل ریلی رجا» و «آژانس بین المللی تامین». تمام یا حدود ۵۰ درصد سهام این شرکت ها در تملک سازمان تامین اجتماعی است. این هلدینگ به دنبال آن است که واحدهای مختلف را برای هم افزایی و افزایش ثروت و منزلت سازمان تامین اجتماعی، ایجاد اشتغال و گسترش خدمات به فقرا مدیریت کند.

■ **در دنیای جدید گردشگری فراگیرتر از گذشته در سیاست گذاری دولت ها دنبال می شود. این هلدینگ نیز به همین منظور است؟**

به طور کلی باید بگویم ساختار تولید در دنیا متحول شده و اقتصاد در دنیا به طرف خدمات نوین در حرکت است. گردشگری از صنایع خرد و نو و نفت تا سال ۲۰۲۰ پیشی خواهد گرفت و همه کشورها در همین راستا حرکت می کنند. ما نیز در «هگتا» با استفاده از رویکردهای تخصصی در حال عبور از شیوه های کلاسیک و قدیمی و گذار به روش های مدرن و جدید هستیم. در این مجموعه بیژنس مدل ها و روش های تجاری صنعت گردشگری را در امارات، ترکیه، مالزی، سنگاپور، شرق آسیا و اروپا مطالعه و براساس امکانات موجود، اهداف خود را ترسیم کرده ایم.

■ **ما که از بیرون به حوزه گردشگری نگاه می کنیم، بیشتر فعالیت هایی را که ممکن است مجموعه ای مثل «هگتا» در پیش بگیرد، در حوزه هتل ها و صنایع حمل و نقل می بینیم. «هگتا» در این زمینه چه کرده است؟**

اولین گام ها را برای بازسازی هتل ها و اقامتگاه ها برداشته ایم و در این زمینه با شرکت ها و برندهای جهانی مذاکرات بسیاری انجام داده ایم و تفاهم نامه های را به امضا رسانده ایم. بر این اساس به دنبال عرضه محور شدن اقتصاد گردشگری به ویژه در خصوص هتل ها و اقامتگاه ها هستیم و می خواهیم از محدودیت ها، تقاضا محوری و سنتی بودن عبور کنیم.

■ **بسیار می شنویم که هتل های ما بعد از اجرای برجام اتاق خالی ندارند و از ماهه قبل رزرو شده اند.**

در این زمینه برای توسعه ثروت و دارایی هلدینگ و سازمان تامین اجتماعی طرح بزرگ «۱۰۰ هتل - ۱۰۰ کسب و کار» را

مطرح کرده ایم که از استقبال سرمایه گذاران و شرکت های معتبر خارجی برخوردار شده است. شهرهای تهران، مشهد، اصفهان، همدان، قم و قزوین از شهرهایی هستند که در ذیل این طرح بزرگ، هتل هایی در آنها تأسیس می شود.

■ **در مورد حمل و نقل چه کرده اید؟**

به دلیل اهمیت نقش حمل و نقل در گسترش گردشگری، با توجه به اینکه شرکت حمل و نقل ریلی رجا زیر مجموعه هگتا است، به توجه ویژه ای به این بخش کرده ایم. پیش از این، شرکت رجا به طور ناقص به سازمان تامین اجتماعی واگذار شده بود، اما طی ماه های اخیر تحویل دارایی های ثبت شده این شرکت را نهایی کردیم و رجا با سرمایه ای حدود ۷۰۰ میلیارد تومان به طور کامل به هگتا تحویل داده شد. آن زمان شرکت های تولید کننده و ارائه دهنده خدمات ریلی که با رجا همکاری می کردند به بحران رسیده بودند، اما در حال حاضر آنها به سطح مشارکت و همکاری ارتقا یافته اند. در توسعه حمل و نقل ریلی سه طرح مهم داریم. در طرح اول، ۱۲۰ دستگاه واگن با همکاری تولید کنندگان داخلی مانند «واگن پارس»، «اریکو» و «پلور سبز» طی دو سال آینده ساخته خواهند شد. البته در همین چارچوب، یک «رام قطار» تا پایان سال جاری به شرکت رجا تحویل داده خواهد شد. در این طرح به این سه تولید کننده گفته ایم که به هر میزان این شرکت ها در داخل کشور واگن تولید کنند، شرکت رجا آنها را می خرد. در طرح دوم، در حال خرید ۱۰۰ واگن خاص از شرکت های خارجی تولید کننده واگن هستیم که جایگزین واگن های فرسوده خواهند شد تا بتوانیم موقعیت رقابتی بازار خود را احیا کنیم؛ چرا که

میانگین عمر واگن های سیستم حمل و نقل ریلی کشور ۳۲ سال است که باید به ۲۵ سال کاهش یابد. در طرح سوم، پروژه مشترکی در دست داریم که طی آن برای ۲۵۰ واگن برنامه ریزی کرده ایم، حتی درخواست پیشنهاد (RFQ) را به شرکت های طرف مقابل ارسال کرده ایم. علاوه بر این، صلاحیت فنی و مالی شرکت های داوطلب متقاضی را که از شرکت های معتبر هستند احراز کرده ایم.

■ **سیستم ناوگان ریلی کشور به چه تعداد واگن نیاز دارد؟**

کل سیستم ناوگان ریلی کشور اکنون به ۲۵۰۰ واگن و رجا به ۱۵۰۰ واگن نیاز دارد. برای توسعه ناوگان با شرکت های معروف و خوش نامی مانند زیمنس، اشتادلر، کف، بومباردیه و سایر شرکت های اروپایی و چینی وارد مذاکره شده ایم و امیدواریم طی ماه های آینده آثار این مذاکرات را ببینیم.

■ **برگردیم به هلدینگ و سایر راهبردهایی که دنبال می کنید. تا اینجا بحث بیشتر در زمینه سخت افزار هلدینگ «هگتا» بود. درباره اقدامات نرم افزاری خود بیشتر توضیح دهید.**

در راهبرد سومی که دنبال می کنیم، تصمیم داریم برای توسعه گردشگری از مجرای فعالیت های رجا و هتل های هما، از فارغ التحصیلان دانشگاهی کمک بگیریم. و در راهبرد چهارم، در طراحی هتل های جدید به معماری ایرانی- اسلامی توجه داریم.

مدیر عامل شرکت صنایع عمومی تامین در گفتگو با آتی نو اعلام کرد:

اروپایی ها خواستار سرمایه گذاری در هلدینگ ها

در مصلی تهران حضور خواهد داشت. در این راستا با دکتر سید هادی حسینی، مدیر عامل و عضو هیئت مدیره شرکت صنایع عمومی تامین، گفتگو می کنیم.

■ **جناب آقای حسینی، هلدینگ صنایع عمومی تامین در چه تاریخی تأسیس شده و اهداف سازمان تامین اجتماعی از تأسیس آن چه بوده است؟**

این هلدینگ از سال ۱۳۸۲ کار خود را آغاز کرده است. درواقع هلدینگ های مجموعه تامین اجتماعی از همان سال ها شروع به کار کردند. در ابتدا هلدینگ در حوزه صنایع غذایی بود که بخش کشاورزی و صنایع غذایی را پشتیبانی می کرد. از آن موقع شرکت های شستا به شرکت های تخصصی در رشته های مختلف تبدیل شدند. بر همین اساس هلدینگ صنایع عمومی

■ **هدف سازمان تامین اجتماعی و درواقع شستا از تأسیس چنین هلدینگی چه بود؟ فقط بحث مدیریت شرکت ها مد نظر تصمیم گیران بوده یا هدف دیگری نیز دنبال می شده یا بحث غالب و هدف اصلی کوچک سازی تشکیلات بوده است.**

مدیریت شرکت ها قطعا یکی از برنامه های شستا بوده است. اما بحث دیگر همان مسئله کوچک سازی است. شستا شرکت هایی را که برای واگذاری به بخش های مختلف اقتصاد کشور مد

یکشنبه ● ۲۴ بهمن ۱۳۹۵ ● شماره نود و دو

A T I V E H N O

■ **قاعدا تا برای به موفقیت رساندن و محقق کردن این اهداف، به بودجه وسیعی نیاز دارد. آیا فضای پسابر جام به شما کمک می کند به منابع مالی جدید دسترسی داشته باشید؟**

پس از اجرای برجام، شاهد بیشترین استقبال سرمایه گذاران خارجی بودیم. در همین ارتباط توانستیم با ۳۰ شرکت و برند بین المللی مذاکره کنیم و به تفاهم هایی برسیم. پس از همایش بین المللی «سرمایه گذاری در صنعت گردشگری با رویکرد اقتصاد مقاومتی» در مهرماه ۱۳۹۵ که با حضور معاون اول رئیس جمهور، وزیر راه و شهرسازی، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و رئیس کل بانک مرکزی و دکتر خزاعی رئیس سازمان سرمایه گذاری ایران برگزار شد، ۳۲ شرکت مهم و برند برتر بین المللی در قالب طرح «۱۰۰ هتل، ۱۰۰ کسب و کار» برای مشارکت و سرمایه گذاری اعلام آمادگی کردند و از ما دعوت به عمل آوردند تا از پروژه های آنها در کشور مبدأ بازدید کنیم. حتی رئیس سازمان سرمایه گذاری خارجی به ما تأکید کردند که طرح «۱۰۰ هتل، ۱۰۰ کسب و کار» را در اروپا عرضه کنیم تا سرمایه گذاران خارجی از این طرح آگاهی بیشتری کسب کنند.

پیشنهاد تشکیل واحد ترویج و ترفیع سرمایه گذاری (IPU) به سازمان تامین اجتماعی بر حسب رویکردهای نوین بانکی طرح پراهمیت دیگری است که با همکاری بانک رفاه کارگران و بانک توسعه تعاون شرایط استفاده از سرمایه های خارجی و داخلی را تسهیل می کند. طرح مهم دیگری که هگتا به سازمان تامین اجتماعی ارائه کرده است عبارت است از ایجاد مرکز تجارت گردشگری ایران با تکمیل پروژه نیمه تمام قطاع یادگار امام و آزادی.

■ **پیش از گفتگو، از واگذاری بخشی از سهام «هگتا» در بورس گفتید. این فرایند چقدر طول می کشد؟**

گروه هتل های هما به عنوان اولین گروه گردشگری حاضر در بازار سرمایه توسط شورای عالی بورس پذیرفته شده و هم اکنون نیز در حال تکمیل پرونده هاست. در طرح مهم استفاده از ابزارهای مالی و بازار سرمایه به نام «منفعت گردشگری» و «گواهی حق تقدم استفاده از خدمات گردشگری» به سازمان تامین اجتماعی ارائه شده اند که در صورت تأیید سازمان، امکان تامین منابع نقدینگی و مالی اجرای طرح هد هتل فراهم می شود.

■ **بر اساس وظایف تکلیفی سازمان تامین اجتماعی و وظایف اصولی شما در زمینه توسعه صنعت گردشگری کشور، در حوزه گردشگری سلامت نیز فعالیت هایی داشته اید؟**

«هگتا» موفق شده با بهره گیری از حدود ۴۰۰ کلینیک و ۷۰ بیمارستان موجود در سازمان تامین اجتماعی، در قالب طرح گردشگری سلامت و به ویژه گردشگری پزشکی، این صنعت را ساماندهی و آماده اجرا کند. در این زمینه برای ورود گردشگرانی از کشورهای عراق، افغانستان، تاجیکستان، ازبکجان و عمان برنامه ریزی کرده ایم و در حال حاضر منتظر دستور نهایی مدیر عامل محترم سازمان تامین اجتماعی هستیم تا کار را آغاز کنیم.

از دیگر فعالیت های هگتا می توان به اجرای طرح «کرامت رضوی» اشاره کرد. در این طرح، هر سال حدود ۲۶ هزار نفر از بازنشستگان به زیارت مشهد مقدس می روند و حدود ۱۰ هزار نفر در قالب طرح «صیرت علوی» عازم عتبات عالیات می شوند و برای اعزام ۱۰ هزار نفر در سال برای بازدیدهای زیارتی و فرهنگی در شهرهای شیراز و اصفهان برنامه ریزی شده است.

نظر دارد به هلدینگ صنایع عمومی تامین واگذار کرده و از این طریق، در صورت محرز شدن شرایط، این شرکت ها واگذار می شوند. ما درواقع موظف به آماده سازی شرکت ها برای واگذاری هستیم.

ادامه در صفحه روبه رو